

کیفر خواستی علیه غرب

نویسنده **جهان پس از غزه: یک تاریخ** علیه فراموشی رویدادهای فلسطین و

سکوت غرب هشدار می دهد

● **ناگفته ها**

سمیرا دردشتی

روزنامه نگار

در روزگاری که آمار کشته شدگان جای نام‌ها را گرفته و تصاویر ویرانی، چشم‌ها را نه بیدار که کرخت کرده‌اند، اندیشیدن به غزه، دیگر فقط وظیفه‌ای انسانی نیست، بلکه شکلی از مقاومت است. این باریکه زخم خورده، اکنون دیگر تنها یک جغرافیا نیست بلکه استعاره‌ای از وجدان رنج دیده انسان امروز است. در چنین لحظه‌ای، کتابی همچون «جهان پس از غزه: یک تاریخ» نوشته پانکاج میشرنا نه صرفاً یک روایت تحلیلی، بلکه پژواکی است از

حافظه به‌منابه ابزار قدرت

میشرنا نسبتاً دیر به مسأله فلسطین حساس شده است. در کودکی او در هند، این اسرائیلی‌ها بودند که او را مجذوب خود کرده بودند و حتی عکسی از «موشه دیان» وزیر دفاع اسرائیل در جنگ شش روزه، روی دیوار اتاقش نصب شده بود. به نظر می‌رسد که این علاقه با ناسیونالیسم هندو مرتبط بود، چرا که میشرنا به یک خانواده برهمن ملی‌گرا تعلق داشت اما به مرور این تشابه پیش چشمش رنگ باخت. نقطه عطف او برای تغییر در سال ۲۰۰۸ و در سفری به سرزمین‌های اشغالی و فلسطین اتفاق افتاد؛ جایی که از مشاهده

تحقیرهای ساکنان کرانه باختری شوکه شد و در این رابطه نوشته است: «هیچ چیز مرا برای وحشی‌گری و بستی اشغال اسرائیل آماده نکرده بود. دیوار ماریچ و ایستگاه‌های بازرسی بی‌شمار... که برای عذاب دادن فلسطینی‌ها در سرزمین خودشان طراحی شده بود... شبکه جاده‌های آسفالت براق، خطوط برق و سیستم‌های آبی که تنها برای شهرک‌های یهودی نشین غیرقانونی و ارتباطاً آنها با اسرائیل ساخته شده بود. این وضعیت او را این بار به حافظه تاریخی هندوستان در دوره استعمار پیوند زد و آن را چنین توصیف کرد: «فلسطینی‌ها در کابوسی

کتاب «جهان

پس از غزه:

یک تاریخ»

نوشته پانکاج

میشرنا نه

صرفاً یک

روایت

تحلیلی،

بلکه پژواکی

است از

سوگی عمیق

و تلاشی

برای افشای

ریشه‌های

فراموش شده

ظلمی

که جهان

تنها شاهد

آن است.

نویسنده در

مقدمه کتاب

می نویسد،

او «احساس

کرد تقریباً

مجبور است

این کتاب را

بنویسد تا از

سردرگمی

اخلاقی خود

در برابر این

فروپاشی

بزرگ اخلاقی

بکاهد»

آدولف آیشمن در سال ۱۹۶۱ در اورشلیم تأکید می‌کند، لحظه‌ای که هولوکاست از حاشیه به مرکز گفتمان غربی راه یافت و رژیم اسرائیل توانست روایت صهیونیستی خود را از قربانی بودن تثبیت کند. میشرنا با ارجاع به آرای هانا آرنت، تأکید می‌کند این محاکمه برای جهانیان پیام روشنی داشت: «تنها دولت یهودی یعنی اسرائیل است که می‌تواند امنیت یهودیان را تضمین کند و هرگونه مخالفت با آن، تکرار تاریخ خواهد بود.» ولی اکنون میشرنا این پرسش را پیش روی مخاطبین خود قرار می‌دهد: «آیا به یافتن جایگزینی برای هولوکاست به‌عنوان نماد جهانی شرارت انسانی و اخلاقی نزدیک‌تر شده‌ایم؟»

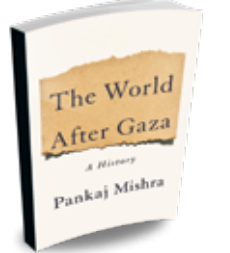
استعمار مدرن

یکی از نقاط عطف مهم کتاب «جهان پس از غزه» این است که مسأله فلسطین را از چهارچوب صرفاً سیاسی یا قومی خارج می‌کند و آن را در امتداد تاریخی استعمار، نژادپرستی و ساختارهای سلطه قرار می‌دهد. میشرنا دولت اسرائیل را استثنایی یگانه نمی‌پندد. او این دولت را ادامه‌ای برای نظم جهانی استعمار سفید تلقی می‌کند که در آن قربانی شدن تاریخی، توجیه‌گر ظلم امروز است. اسرائیل در نگاه آخرین سنگر استعمار نژادمحور است که آنجا امپراطوری غربی در لباسی تازه به اعمال سلطه ادامه می‌دهد.

نقد روشنفکران غربی

به باور پانکاج میشرنا نقش روشنفکران و نخبکان غربی بسیار در برداشت‌ها از مسأله فلسطین پررنگ است. میشرنا همدستی بسیاری از نویسندگان، هنرمندان و روزنامه‌نگاران را به نقد می‌کشد. کسانی که یا با سکوت خود یا با بازتولید گفتمان قربانی محور رژیم اسرائیل، به تحکیم صحنیت اخلاقی آن کمک کردند. او در جایی می‌نویسد چگونه سال بلوا، مارنا گلهورن و دیگری که زمانی مدافع عدالت بودند، در مسأله فلسطین به مدافعان روایت رسمی تبدیل شدند. در مقابل، میشرنا از چهره‌هایی چون سیمون وی، بوغر اورورن، ناتالیا گینزیبورگ و حتی پریمو لوی یاد می‌کند که با وجود تعلق یهودی، تن به سکوت ندادند و نسبت به انحراف اخلاقی رژیم اسرائیل هشدار دادند. میشرنا می‌کوشد با تأملی درون‌گه با مایاداور خود حافظه‌اگر از مراقبت اخلاقی نهمی شود، چگونه می‌تواند

نویسنده با صراحت اعلام می‌کند که اسرائیل، همانند قدرت‌های استعماری گذشته، بر اساس منطق «یا مسلط شو یا مغلوب می‌شوی» عمل می‌کند. به گفته او «به مدت دو قرن، کشورهای غربی مردم آسیا، آفریقا، کارائیب و اقیانوسیه را تحت سلطه خود درآوردند و با این باور داروینیستی اجتماعی که اکنون توسط اسرائیل تقدیس شده است، برآنان غلبه پیدا کردند.» او با یادآوری این نکته که بسیاری از صهیونیست‌های اولیه، از جمله ولادیمیر زابوتینسکی با جریان‌های

جهان پس از غزه

یک تاریخ

The World After Gaza: A History

● نویسنده: پانکاج میشر/ Pankaj Mishra

● انتشارات: Penguin Press

● تعداد صفحات: ۳۰۴ صفحه

● قیمت: ۱۷۰,۹۹۰ ریورو

کتاب

۱۷

بی‌سپنانه ساخته شده بود، به چنان قدرت وحشتناکی در تعیین زندگی و مرگ جمعیتی دیگر از پناهندگان که بسیاری از آنها در سرزمین خودشان پناهنده‌اند، دست یافت و چگونه جریان اصلی سیاسی و رسانه‌ای غرب می‌تواند این ظلم‌ها و بی‌عدالتی‌های آشکار سیستماتیک را نادیده بگیرد یا حتی توجیه کند. میشرنا در این اثر به نقش رسانه‌های غربی می‌پردازد و آن را به شدت نقد می‌کند. از دستورالعمل‌های زبانی نیویورک تایمز که خبرنگاران را از به کار بردن عباراتی مانند «سرزمین اشغالی» منع می‌کرد تا بی‌سی‌سی که حتی از گفتن واژه «جنایت جنگی» در مورد اقدامات رژیم اسرائیل خودداری کرد. به گفته او رسانه‌ها شاهدان خاموش فاجعه بودند و گاه بدتر آنکه با واژگان، روایت‌ها و سکوت‌های خود، به تقهیر اشغال کمک کردند و واقعیت را آنطور که رخ می‌داد پیش چشم جهانیان نگشودند. کتاب «جهان پس از غزه: یک تاریخ» به گونه‌ای توان‌مند در پی تسلی و آگاهی است. پانکاج میشرنا با ترکیب درخشان از روایت تاریخی، صداقت شخصی و حساسیت اخلاقی، کتابی را پیش روی ما می‌گذارد که نه تنها مرئیش‌ای برای غزه، بلکه هشدار برای وجدان جهانی است. این کتاب، بویژه در زمانه‌ای که رنج فلسطینیان با سکوت، بی‌تفاوتی یا تحریف رسانه‌ای مواجه شده، می‌تواند سندی تاریخی از لحظه‌ای تاریک باشد.

نهادهای فرهنگی رانیز آلوده می‌کند. «میشرنا می‌نویسد تا اواسط قرن بیستم، «فناوری، تقسیم عقلانی کار و اطاعت از اقتدار تعیین‌کننده هنجارها» به افراد عادی امکان داد تا با وجدانی آسوده و حتی با احساس فضیلت، در اعمال نابودی جمعی مشارکت کنند. میشرنا بیشترین توجه را به این «اقتدار تعیین‌کننده هنجارها» معطوف می‌کند. نویسندگان و روشنفکران چگونه در تعیین این هنجارها و نادیده گرفتن رنج، در اینجا رنج فلسطینیان، هنگامی که شواهد پروژه صهیونیستی آشکار شد، هم‌دست شدند؟ این ذهن‌های فرهیخته و آگاه چه نقشی در غیرانسانی کردن فلسطینیان و دیگر «مردمان حاشیه‌ای که بیش از حد ضعیف و عقب‌مانده‌اند تا در تاریخ جهان تأثیرگذار باشند» ایفا کردند؟ فهرست نویسندگانی که فریفته پروژه دولت‌سازی جدید اسرائیل شدند،

بلند است. رمان‌های سال بلوا عملاً با تبلیغات دولتی اسرائیل هم‌سود شدند. مارنا گلهورن خود را کاملاً آزادی‌دید تا نفرتش را بویژه نسبت به فلسطینیان و به‌طور کلی‌تر اعراب ابراز کند. ماری مک کارتی اعراب لبیب را «همشمرکننده» خواند و این فهرست می‌تواند ادامه‌دار باشد. تحلیل میشرنا از برخی از این ادبیات هنجار ساز قابل توجه است. کاری که به باور او، این نویسندگان با ارتقای یک قوم به قیمت نابودی دیگری، ایجاد احساس عمیق رنج یک قوم و بی‌حسی کامل یا حتی انتظار و استقبال از درد قوم دیگر انجام می‌دهند. «جهان پس از غزه» راه‌های بسیاری برای تحقیقات بیشتر بازمی‌کند و این یکی از آنهاست.

گام تازه نظام مالیاتی در مسیر مردمی سازی مالیات

بررسی وضعیت پروژه

نشاندار کردن مالیات در سال ۱۴۰۴

در راستای تحقق عدالت مالیاتی و ارتقاء شفافیت در مصرف درآمدهای عمومی، سازمان امور مالیاتی کشور در سال ۱۴۰۳ اقدام به اجرای طرحی نوین تحت عنوان «نشان‌دار کردن مالیات» نمود. این طرح برای نخستین بار با هدف جلب مشارکت مؤدیان در تخصیص مالیات‌های پرداختی خود و افزایش اعتماد عمومی نسبت به نظام مالیاتی کشور آغاز شد. در قالب این طرح، مؤدیان می‌توانند هنگام پرداخت مالیات، به صورت داوطلبانه انتخاب کنند که سهمی از مالیات آنان صرف کدام پروژه‌های عمرانی، فرهنگی، آموزشی، بهداشتی و دیگر حوزه‌های عمومی شود. در نخستین سال اجرای این طرح، حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان از درآمدهای مالیاتی با مشارکت ۳۶۴ هزار مؤدی مالیاتی به تأمین مالی حدود ۲۰۰۰ پروژه ملی و

استانی اختصاص یافت. این آمار نشان از استقبال مناسب مردم و مؤدیان از مدل جدید حکمرانی مالیاتی دارد. در حوزه‌های مختلف، بیشترین تخصیص منابع به ترتیب به پروژه‌های حمل‌ونقل و راه‌سازی، آموزش و پرورش، منابع آب و محیط زیست، بهداشت و درمان و آموزش عالی صورت گرفت. به عنوان نمونه، هر یک از حوزه‌های حمل‌ونقل و آموزش و پرورش سهمی بالغ بر ۱.۲ همت از این مالیات‌ها داشتند و در حوزه بهداشت نیز بیش از ۷۵۰ میلیارد تومان به پروژه‌های درمانی و سلامت اختصاص یافت. نکته قابل توجه اینکه این طرح توانست ۹۰ درصد از ظرفیت مالیاتی استان تهران را به سمت ۱۶ استان محروم کشور هدایت کند که نمادی از عدالت‌محوری در تخصیص منابع مالیاتی است.

در ادامه اجرای این سیاست در سال ۱۴۰۴، سازمان امور مالیاتی با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور، فهرستی از پروژه‌های قابل انتخاب در سطح کشور را منتشر کرد که شامل ۸۸۱ پروژه در حوزه‌های گوناگون است. گل اعتباری که برای این پروژه‌ها پیش‌بینی شده ۱۸ هزار ۲۰۰ میلیارد ریال تومان است. بر اساس آمار رسمی، ۴۹ درصد از این پروژه‌ها در حوزه آموزش و پرورش قرار دارد که ۱۳ درصد از مجموع اعتبارات را به خود اختصاص داده است. در حوزه حمل‌ونقل و عمران شهری و روستایی نیز با وجود سهم ۱۴ درصدی از تعداد پروژه‌ها، بیشترین میزان اعتبار یعنی ۲۹ درصد به این بخش تعلق گرفته است. پروژه‌های حوزه آب و کشاورزی و محیط زیست نیز با تنها ۵ درصد از کل پروژه‌ها، ۱۹ درصد از اعتبارات

تحلیل نتایج به‌دست‌آمده از اجرای این طرح نشان می‌دهد مشارکت مؤدیان در تعیین محل هزینه‌کرد مالیات‌هایشان تأثیر قابل‌توجهی بر افزایش تمکین مالیاتی، کاهش فرار مالیاتی و شکل‌گیری حس تعلق اجتماعی نسبت به منابع

موفق از حکمرانی مشارکتی و گامی مؤثر در جهت فرهنگ‌سازی مالیاتی دانست که به ایجاد خودآشنایی و احساس کنند تقویت اعتماد متقابل بین مردم و دولت انجامیده است. در پایان باید تأکید کرد این مدل از

تخصیص منابع، نه‌تنها شفافیت را در نظام مالیاتی افزایش داده بلکه موجب نشد مؤدیان نقش مستقیمی در توسعه کشور ایفا کنند و بدین ترتیب مالیات را نه یک تکلیف، بلکه ابزاری در خدمت پیشرفت ملی و عدالت اجتماعی بدانند.

بررسی آخرین وضعیت مقابله با فرارهای مالیاتی در سال جاری

دیگر جایی برای پنهان شدن نیست!

در سال‌های اخیر، سازمان امور مالیاتی کشور با تغییر رویکردها و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، مبارزه با پدیده فرار مالیاتی را به یکی از محورهای اصلی فعالیت خود تبدیل کرده است. در همین راستا بررسی آمارهای عملکردی این سازمان در سه‌ماه نخست سال ۱۴۰۴ در مقایسه با مدت مشابه در سال ۱۴۰۳، نشان‌دهنده پیشرفت محسوس در شناسایی، پیگیری و وصول معوقات حاصل از فرارهای مالیاتی است. در گام نخست، بررسی عملکرد بازرسی‌های میدانی طبق ماده (۱۸۱) قانون مالیات‌های مستقیم نشان می‌دهد تعداد بازرسی‌ها از ۹۲ مورد در بهار ۱۴۰۳ به ۲۱۲ مورد در بهار ۱۴۰۴ افزایش یافته که معادل

رشد ۱۳۰ درصدی است. از سوی دیگر، ارزش برگه‌های تشخیص صادره نیز از بیش از ۳۷۸ میلیارد تومان به بیش از ۹۵۶ میلیارد تومان رسیده که نسبت به مدت مشابه در سال گذشته با رشد ۱۵۳ درصدی همراه است. تحول شگرف در رسیدگی به تراکنش‌های بانکی مشکوک، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های عملکرد سازمان به شمار می‌آید. تعداد برگه‌های قطعی صادره در این حوزه از ۳۴ مورد در سال گذشته به ۸۱۷ مورد در بهار ۱۴۰۴ افزایش یافته که جهش چشمگیر ۲۳۰ درصدی محسوب می‌شود. همچنین مبلغ این برگه‌ها از بیش از ۱۷ میلیارد تومان به ۷۶۰ میلیارد تومان افزایش یافته که رشدی بیش از ۴۲۰ درصد را به دنبال داشته است.

در حوزه وصول مالیات و جرائم مرتبط با کتمان درآمد، مبلغ وصول‌شده از بیش از ۴ هزار میلیارد تومان در بهار ۱۴۰۳ به بیش از ۵ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان در بهار ۱۴۰۴ رسیده است که افزایش ۳۸ درصدی

را تجربه کرده است. این شاخص، یکی از مهم‌ترین معیارها برای سنجش اثربخشی سازمان در تبدیل کشفیات به درآمد واقعی دولت محسوب می‌شود.

شناسایی مؤدیان قاعد اعتبار مالیاتی نیز جهش خیره‌کننده‌ای داشته است به نحوی که تعداد این افراد در بازه زمانی ۲۴۳ می‌دهد. افزایش سه برابری است. همچنین، تعداد مؤدیان مشکوک شناسایی‌شده از حدود هزار نفر به بیش از ۳۰۰۰ نفر رسیده که رشد بیش از سه‌برابری را نشان می‌دهد. افزایش سه برابری شناسایی افراد قاعد پرونده مالیاتی (از ۸۵ نفر به ۳۰۶ نفر) و افزایش پنج برابری بازبینی‌های میدانی (از ۳۳۹ به ۱۶۹۹ مورد) نیز گواهی بر افزایش جدیت سازمان در پیگیری گزارش‌های مردمی است.

از جمله عوامل کلیدی در تحقق دستاوردهای مورد ذکر می‌توان به هوشمندسازی نظام مالیاتی، بهره‌گیری از فناوری تحلیل داده‌های کلان و همکاری

نزدیک با شرکت‌های دانش‌بنیان جهت تحلیل الگوهای پیچیده فرار مالیاتی اشاره کرد. استفاده از گراف‌های روابط سببی، بررسی بازنامه‌ها، اطلاعاتیه‌های خرید و فروش و رصد هوشمند تراکنش‌های مالی نیز توان سازمان را در شناسایی تخلفات مالیاتی به‌طور قابل‌توجهی افزایش داده است. همچنین سازمان از ابزارهای متعدی برای شناسایی مؤدیان استفاده کرده است، از سیدیگی به تراکنش‌های مشکوک بانکی، شناسایی حساب‌ها و کارت‌های بازرگانی اجاره‌ای و کشف ذی‌نفعان واقعی آنها گرفته تا بهره‌گیری از سامانه سوت‌زنی که مشارکت مردم در گزارش دهی تخلفات را افزایش داده است. در همین راستا، سال گذشته ۷۵۰ میلیون تومان پاداش به ۱۳ نفر از گزارش‌دهندگان فرار مالیاتی پرداخت شد که نشان‌دهنده مشارکت مؤثر مردم در کشف فرارهای مالیاتی از طریق این سامانه بوده است. همچنین بناست میزان این مشوق از سقف ۵ درصد به ۵

درصد مالیات وصولی افزایش یابد. از دیگر اقدامات مؤثر، تمرکز بر مشاغل پرریسک و اجرای عملیات مبارزه با فرار مالیاتی در استان هاست. شناسایی الگوهای رایج فرار مالیاتی در هر منطقه، سازمان را قادر ساخته تا راهکارهای مؤثری برای ارتقاء کارآمدی نظام مالیاتی و به تبع آن افزایش درآمدهای پایدار دولت ارائه دهد. در مجموع، سازمان امور مالیاتی کشور طی سال‌های اخیر با تمرکز بر پیشگیری از وقوع فرار مالیاتی، ایجاد شفافیت، هوشمندسازی فرایندها و استفاده از فناوری‌ها و ابزارهای نوین، اعمال قوانین سخت‌گیرانه برای استفاده از کارت‌خوان‌ها، افزایش بازدیدهای میدانی، تمرکز بر صنوف پرخطر و تقویت مشارکت عمومی موفق شده است روندی مثبت و رو به رشد در مقابله با فرار مالیاتی رقم بزند. این دستاوردها نه‌تنها در افزایش دولت را

مالیاتی و برقراری عدالت در جامعه را تقویت کرده است.